

Matěj PETRŽÍLKA: *Vágní terén u Fakulty humanitních studií: teritoriální produkce veřejného prostoru v podmínkách vágního terénu a specifických časových rytmy*. Praha: FHS UK 2024, 40 s. + příloha.

Projekt bakalářské práce Matěje Petržílky původně vychází z Praktika k antropologickému terénnímu výzkumu, během něhož si Matěj (tehdy v rámci tříčlenného týmu) našel a zvolil *vágní terén* za a nad budovou FHS UK. Už tehdy jsem jeho volbu kvitovala s nadšením. Z původního týmu projekt v rámci praktika nakonec Matěj finalizoval sám, a to včetně aktivní participace na výstavě Prostory22. K terénu se důsledně vrátil (nikdy jej zcela neopustil) o takřka dva roky později. Významně prohloubil teoretické zázemí projektu i vlastní etnografický výzkum. Výsledkem je předkládaná bakalářská práce.

Ta je standardně členěna na teoretickou, metodologickou a analytickou část, které jsou ale provázány v koherentní celek. V teoretické části se autor bezproblémově vyrovnává s klíčovými koncepty urbání antropologie s důrazem na socio-materiální resp. teritoriální produkci prostoru, vztahy mezi vágním terénem, periferií a městským veřejným prostorem, potažmo spíše okrajově časoprostorovou rytmizací. Metodologie je věnována argumentované reflexi procesu výzkumu. Ten byl veden formou zúčastněně/nezúčastněné etnografie, tj. opakovaných hlubokých vhledů do terénu („obchůzky“), identifikace jeho materiálních aktérů, jejich vzájemných vztahů a jednání. Autor zde zdůvodňuje možná trochu překvapivé rozhodnutí rezignovat na reflexe lidských aktérů (které se ale opírá i o argumenty v teoretické části práce).

Kapitoly věnované teoretickému zázemí a reflexi výzkumu tvoří kontextuální rámec pro těžiště bakalářské práce, její analytickou část. Ta je uvedena popisem terénu prostřednictvím zhuštěné terénní poznámky, kterou následuje představení klíčových aktérů terénu (od vily Milada přes kolonii a parkoviště až po holubník a „džungli“). Jednání všech těchto aktérů autor zároveň interpretuje ve vztahu k teritoriálním produkcím prostoru. V dalším oddílu analytické části práce, nazvaném Kolonizovaná divočina, pak autor postupuje v interpretaci terénu dál a sleduje povahu a dynamiku jeho „vágnosti“, dialektiku vágnosti a řádu, propletence různých mocí různých aktérů, stejně jako jejich symbiózy. Ve vágním terénu nakonec shledává i časový rozměr a sleduje napětí mezi zdánlivým bezčasím a některými rytmy, které se na jeho produkci podílejí. V Závěru práce pak autor spíše už jen úvahově svůj výzkum shrnuje.

Bakalářská práce Matěje Petržílky je dle mého soudu v mnohém invenční. Rozhodně je na místě ocenit cit pro etnografický detail, stejně, jako osvojení si teoretického zázemí, které autorovi umožňuje tyto detaily nahlédnout a neotřele interpretovat. V tomto ohledu se mi nakonec jako ocenění hodné jeví autorovo rozhodnutí budovat data čistě jen prostřednictvím pozorování a „nepomáhat“ si rozhovory s lidskými aktéry, jakkoliv se domnívám, že práce i s těmito reflexemi by mohla výzkum obohatit. Stejně tak by si terén asi zasloužil o něco výpravnější výklad co do reálií, tj. především analýzy konkrétních majetko-právních vztahů. Z mého pohledu jsou ovšem tyto nedůslednosti vyváženy nepochybnými kvalitami práce, které jsou na bakalářském stupni nesamozřejmě. Oceňuji procesuální způsob psaní a s ním spojenou odvahu propisovat do popisu a promýšlení terénu jeho vlastní zakoušení autorem výzkumu, ale především schopnost teoretizace pozorovaných nuancí. Výsledný text se tedy umně pohybuje mezi poetikou a politikou vyprávění o vágním terénu.

Z formálního hlediska je práce až na velmi občasné překlepy v pořádku, mrzí mě drobnosti typu „sběr“ dat či nesprávná citace publikace T. Stöckelové a Y. Abu Ghoshe.

V souhrnu tedy bakalářská práce Matěje Petržílky dle mého soudu plně splňuje standardy kladené na kvalifikační práce na FHS UK. Proto ji ráda doporučuji k obhajobě a navrhuji ji přes její některé limity hodnotit jako výbornou.

V Praze 17. června 2024

Mgr. Hedvika Novotná, Ph.D.